

СУД ПРАВДЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ: PREZES URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW V TELE 2 POLSKA SP. Z O.O.

Слободан Тривић

Суд правде Европске уније је 3. маја ове године објавио своју пресуду у случају *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów v Tele 2 Polska sp. z o.o., now Netia SA*, у којој је изнео став да Европска комисија има одређена искључива овлашћења у области заштите конкуренције, када доноси одлуке којима се утврђује да није дошло до повреде правила конкуренције у конкретном предмету.

Наиме, овом се одлуком одређени део надлежности органа Европске уније у заштити конкуренције потврђује као искључив, при чему се тежи на униформисању примене одговарајућих прописа, али се са друге стране националним органима даје већа улога у контроли над тржиштем капитала.

Чланом 102 Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ) прописано је да је свака злоупотреба доминантног положаја од једног или више привредних субјеката на унутрашњем тржишту или његовом значајном делу забрањена јер би могла утицати на трговину између држава чланица. Злоупотреба, у смислу овог члана, може се састојати у: непосредном или посредном наметању непоштених куповних или продајних цена или других непоштених трговинских услова, ограничавању производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, примени неједнаких услова на исте или сличне послове са различитим субјектима у трговини, чиме се стављају у неједнак положај у односу на конкуренцију, или условљавању уговора пристанком других страна на додатне обавезе које, по својој природи или трговачкој пракси, нису ни у каквој вези са предметом тих уговора.¹ Уредбом Комисије, бр. 1/2003 од 16. децембра 2002. године, уређени су спровођење и примена овог члана (ранији чл. 82 УЕЗ) и предвиђено је да национални судови имају кључну улогу у примени прописа о заштити тржишне конкуренције Заједнице. Улога националних суда овде до-

пуњује улогу тела држава чланица надлежних за заштиту конкуренције, па би им требало допустити примену чланова 81 и 82 тог уговора.² Уредбом се предвиђа задржавање правила да тела надлежна за заштиту конкуренције држава чланица губе своју надлежност (под одређеним условима) уколико Комисија покрене сопствени поступак.³ То значи да је до ове уредбе Комисија имала искључиву надлежност у заштити конкуренције ако би покренула поступак против неког тржишног учесника, због чега је примена права конкуренције ЕУ била централизована. Циљ ове одредбе се састоји у томе да се осигура да у предмету решава тело које је за то најбоље позиционирано и да се при том избегне ситуација да поступак о једном предмету паралелно воде два тела. При томе, у Уредби се истиче важност консултације националних власти са Комисијом у питању заштите конкуренције, као и активна улога Комисије у уређивању и прописивању начина сарадње унутар система националних тела.⁴

Оваква регулација заштите конкуренције у ЕУ произлази из лошег искуства централизованог система контроле (мисли на искључиву надлежност Комисије), који није омогућавао ефикасну заштиту конкуренције на тржишту. Систем је онемогућавао национална тела за заштиту конкуренције да спроводе правила Уније, а у исто време је спречавао Комисију да се фокусира на најтеже повреде конкуренције на тржишту. Стога су национална тела добила могућност да примењују национално законодавство, под условом да је то законодавство у складу са општим начелима и осталим нормама права Уније, чиме се тежи ефикаснијој примени права Уније у области заштите конкуренције.

У датом случају, *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*, надлежни државни орган покренуо је поступак оцене повреде члана 8. Закона о конкуренцији и заштити потрошача и члана 82 Уговора о Европској заједници (сада чл. 102 Уговора о функционисању Европске уније) против *Telekomunikacja Polska SA*, за који се сумњало да је злоупотребило доминантан положај на тржишту. У поступку одлучивања, надлежни орган Пољске је нашао да није дошло до злоупотребе на основу националних прописа о заштити конкуренције, тј. злоупотребе доминантног положаја на тржишту, и окончао поступак не осврћући се на члан 102. Уговора. Међутим, у другостепеном поступку,

1 Чл. 102 Уговора о функционисању Европске уније, *Сл. гласник ЕУ*, бр. С83, (ex члан 82 Уговора о Европској заједници).

2 Чл. 7 Уредбе Европске комисије, бр. 1/2003, *Сл. гласник ЕУ*, бр. L1.

3 Чл. 17 Уредбе Европске комисије, бр. 1/2003, *Сл. гласник ЕУ*, бр. L1.

4 Чл. 15 Уредбе Европске комисије, бр. 1/2003, *Сл. гласник ЕУ*, бр. L1.

по жалби *Tele 2 Polska sp. z o.o., now Netia SA*, ова одлука је побијена, а другостепени суд је заузео становиште да је у првостепеном поступку требало применити Уговор, а не искључиво национално право. Случај је изнет пред Врховни суд Пољске, који је затражио од Суда правде Европске уније да донесе одлуку да ли члан 102 УФЕУ дерогира националне прописе у случају када национални орган донесе одлуку којом је установио да не постоји нарушавање конкуренције, при том заснивајући одлуку искључиво на националним прописима.

Суд правде Европске уније се позвао на Уредбу 1/2003 и навео да је сама сврха Уредбе да приближи рад националних тела за заштиту конкуренције држава чланица и Уније и да је сарадња тих тела кључна у заштити конкуренције на тржишту,⁵ како самих држава чланица, тако и Уније, јер се ови случајеви односе искључиво на трговинске односе држава чланица. Тиме се поставља питање да ли се одлукама националних органа може довести у питање спровођење ових одредаба и, ако је тако, које је решење потребно у овој ситуацији.

Суд је стао на становиште да национални органи у случајевима оцене повреде националних прописа имају ограничен домен у случају одлучивања о повредама чланова 101 и 102 Уговора јер би се, у противном, надлежност Комисије у овим стварима могла сматрати повређеном.⁶ Таквим би се одлукама ризиковало довођење у питање сарадње која је предвиђена нормама Уредбе 1/2003 и потценила би се надлежност Комисије у заштити конкуренције.

Тиме је суд закључио да Комисија има искључиву надлежност да донесе одлуку којом оцењује да не постоји повреда конкуренције (такозвана негативна одлука), чак и када су одредбе Уговора примењене у поступку који је спровео национални орган који иначе одлучује у предметној ствари. Суд је такође заузео став да право Уније (чл. 102 УФЕУ) дерогира одредбе националног права, али само у случајевима у којима надлежни органи доносе негативну одлуку, тј. одлуку којом установљују да не постоји повреда прописа о заштити конкуренције, који су предвиђени Уговором.

* * *

Значај ове пресуде је првенствено у томе што је питање заштите конкуренције на тр-

жишту Уније стављено на раван сарадње институција Уније и националних тела држава чланица у оној мери у којој се остварује ефикасна и целисходна заштита интереса привредних субјеката на тржишту Уније. Овом се пресудом дошло до одговора на питање која је инстанца меродавна да доноси одлуке које се тичу повреда конкуренције у трговини између држава чланица, при чему се предност решавања тог питања даје нормама Уговора, тј. одлуци Комисије, у оним ситуацијама када је одлука коју треба донети негативна, тј. када надлежни орган сматра да до повреде конкуренције није дошло. Суд је тиме недвосмислено показао важност унификације прописа који уређују ову област, при чему је и даље остављен простор националним органима да санкционишу оне активности на тржишту које повређују њихове националне прописе и да тиме употпуне витално значајну заштиту конкуренције тржишта Европске уније.

Slobodan Trivić

Court of Justice of the European Union: *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji Konsumentów v Tele 2 Polska sp. z o.o.*

On 3rd May this year the Court of Justice of the European Union announced its verdict in the case Prezes Urzędu Ochrony konkurencja and Konsumentów v Tele 2 Polska sp. z oo, Netia SA now, in which it took a stance that the European Commission has the exclusive authority in the field of competition, making decisions in matters of assessing whether the rules of competition on the EU market have been violated (so called negative decisions). In fact, this decision confirmed some of the competences regarding competition protection which are exclusively positioned in the level of the EU institutions, aiming towards uniformity of application of relevant regulations under the Treaty on the European Union, and also ensuring the continuity of application of these regulations in the practice of national authorities.

5 Случај *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów v Tele 2 Polska sp. z o.o., now Netia SA* бр. С – 375/09, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELX:62009J0375:EN:HTML>

6 *Idem.*